

Î N C H E I E R E

06 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Maria Cauzan, Maria Perju și xxxxxx,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Cauzan împotriva lui xxxxxxx, reprezentantul legal al minorului Maria Perju privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, împotriva deciziei din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă :

La 25 mai 2017 Maria Cauzan a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui xxxxx, reprezentantul legal al minorului Maria Perju privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 23 iunie 2015 a sesizat OUP al SUP a IP Cahul privind sustragerea bunurilor materiale de la domiciliul său, anume două lăntișoare din aur, o verighetă din aur, un telefon mobil de model „xxxxxx” și bani în sumă de 1000 de lei, fiindu-i cauzat un prejudiciu material în sumă de 8817 lei.

În urma acțiunilor efectuate de către OUP a IP Cahul s-a stabilit că minorul xxxxxx a pătruns în domiciliul său și a sustras bunurile materiale și bani în sumă de 1000 lei.

La 16 iulie 2015 a fost informată de către procurorul din Procuratura raionului Cahul, Inna Vîhodeț cu privire la refuzul în începerea urmăririi penale, deoarece xxxxx nu a atins vârsta de 14 ani pentru a putea fi atras la răspundere penală.

A indicat că persoana care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repara prejudiciul patrimonial, cât și prejudiciul moral cauzat. Deoarece xxxxxxx este minor, prejudiciul cauzat urmează a fi reparat de către părinți.

Reclamanta a solicitat încasarea din contul Mariei Perju, reprezentantul legal al lui xxxxxx, a prejudiciului material de 8817 lei cauzat în urma sustragerii bunurilor

materiale de către minorul xxxxxx, încasarea prejudiciului moral cauzat în mărime de 10 000 de lei, cât și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 28 mai 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Maria Cauzan, s-a dispus încasarea de la reprezentantul legal al pârîtului xxxxxx, Maria Perju în beneficiul Mariei Cauzan a prejudiciului material cauzat prin infracțiune în mărime de 9869 de lei, format din două lăntișoare din aur, o verighetă, un telefon mobil la suma de 2199 lei și suma de 1000 lei, prejudiciul moral cauzat prin infracțiune în mărime de 2500 lei, în rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

S-a încasat de la Maria Perju în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 396,07 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de fond a constatat că prin materialele cauzei se dovedește comiterea infracțiunii de către minorul xxxxxx sustragerea bunurilor indicate de Maria Cauzan, și în temeiul art.1398 Cod civil și art.1407 alin. (1)-(2) Cod civil a decis recuperarea prejudiciului material de către Maria Perju, în calitate de reprezentant legal al pârîtului minor.

Instanța a dispus încasarea prejudiciului material în sumă de 9869 de lei și nu cel pretins de reclamantă în mărime de 8817 lei, deoarece a stabilit că reieșind din probele dosarului reclamanta greșit a calculat cuantumul prejudiciului material.

Instanța a încasat prejudiciul moral în mărime de 2500 de lei din motiv că nu au fost prezentate probe concludente, care ar demonstra faptul pricinuirii prejudiciului moral deosebit, întinderea suferințelor psihice suportate de aceasta și gravitatea acestor suferințe în cuantumul solicitat de 10 000 de lei.

Prin decizia din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Cahul, s-a admis apelul declarat de pârîții Maria Perju și xxxxxx și s-a modificat hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 28 mai 2018, prin micșorarea cuantumului prejudiciului material încasat de la Perju Maria în beneficiul Mariei Cauzan de la 9869 de lei la 7200 de lei și prejudiciul moral de la 2500 de lei la 1000 de lei.

S-a micșorat taxa de stat încasată de la Perju Maria în beneficiul statului de la 396,07 de lei la 216 lei.

În rest hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 28 mai 2018 s-a menținut.

Pentru a decide astfel, Colegiul civil al Curții de Apel Cahul a indicat că instanța de fond eronat a concluzionat asupra încasării sumei de 9869 de lei prejudiciul material cauzat prin infracțiune în beneficiul Mariei Cauzan, întrucât potrivit ordonanței procurorului din 16 mai 2017, se indică că părții vătămate în urma comiterii infracțiunii s-a cauzat un prejudiciul material considerabil în sumă totală de 7200 de lei. Astfel prejudiciul material a fost micșorat de la 9869 de lei la 7200 de lei, potrivit sumei pretinse de către Maria Cauzan.

Colegiul a considerat că suma de 2500 lei stabilită de instanța de fond cu titlu de prejudiciu moral este una exagerat de mare și nu corespunde volumului de suferințe fizice și psihice cauzate, cuantumul de 1000 lei fiind o compensare a suferinței psihice și o satisfacție echitabilă.

La 10 decembrie 2018 Maria Cauzan a declarat recurs în temeiul art.432 alin.2 lit.c), alin. (4) Cod de procedură civilă, solicitînd casarea deciziei din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Cahul, cu menținerea hotărîrii din 28 mai 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

În susținerea și motivarea recursului a indicat dezacordul cu soluția instanței de apel și a redat circumstanțele de fapt indicate pe parcursul examinării cauzei.

A menționat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și probele anexate la dosar, prin urmare neîntemeiat a fost micșorat prejudiciul material și moral pretins de reclamantă.

La 30 ianuarie 2019 Perju Maria și xxxxxxx au declarat recurs în temeiul art.432 alin.2 lit.a), c), alin. (4) Cod de procedură civilă, solicitând casarea deciziei din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Cahul și hotărârii din 28 mai 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a cerințelor din acțiune.

În susținerea și motivarea recursului au indicat dezacordul cu soluțiile instanțelor ierarhic inferioare și au redat circumstanțele de fapt indicate pe parcursul examinării cauzei.

Au menționat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, cât și a apreciat arbitrar probele anexate la dosar, prin urmare neîntemeiat s-a dispus încasarea prejudiciului material și moral pretins de reclamantă. Instanțele au încălcat principiul prezumției nevinovăției fiului său xxxxx, și doar în baza unei ordonanțe a procurorului, care nu confirmă vinovăția ultimului în fapta incriminată, au admis acțiunea. Alte probe nu au fost prezentate, astfel consideră că instanțele eronat au admis pretențiile Mariei Cauzan

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Cahul a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 28 noiembrie 2018 (f.d. 139), Maria Cauzan recepționând decizia la 06 decembrie 2018, iar Maria Perju la 05 decembrie 2018 (f.d. 140, 141-142).

Prin urmare recursul expediat de către Maria Cauzan la 10 decembrie 2018 și înregistrat la 12 decembrie 2018, cât și recursul expediat de către Maria Perju și xxxxxxx la 30 ianuarie 2019 și înregistrat la 01 februarie 2019 au fost depuse în termenul prevăzut de lege.

La 14 ianuarie 2019, în adresa intimaților Maria Perju și xxxxxx a fost expediată copia recursului declarat de Maria Cauzan cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La 05 februarie 2019 Maria Perju a depus referință la cererea de recurs prin care a solicitat să fie considerată inadmisibilă cererea de recurs a Mariei Cauzan, așa cum nu întrunește condițiile stabilite de lege, iar trimiterea la art.432 alin.(1)-(4) Cod de procedură civilă nu este argumentată și poartă un caracter formal.

La 05 februarie 2019 Maria Perju a depus referință la cererea de recurs prin care a solicitat ca cererea de recurs a Mariei Cauzan să fie considerată ca inadmisibilă, așa cum nu întrunește condițiile stabilite de lege, iar trimiterea la art.432 alin.(1)-(4) Cod de procedură civilă nu este argumentată și poartă doar un caracter formal.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor

verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Maria Cauzan și de către Maria Perju și xxxxxxx sunt inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Maria Cauzan și recursul declarat de Maria Perju și xxxxxxx, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicînd determinarea greșelilor

imputate instanțelor inferioare, o minimă argumentare a criticii în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în prezenta cauză sunt similare celor indicate în procesul judecării asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Maria Cauzan și recursul declarat de Maria Perju și xxxxx.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Maria Cauzan și recursul declarat de Maria Perju și xxxxxxx.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh